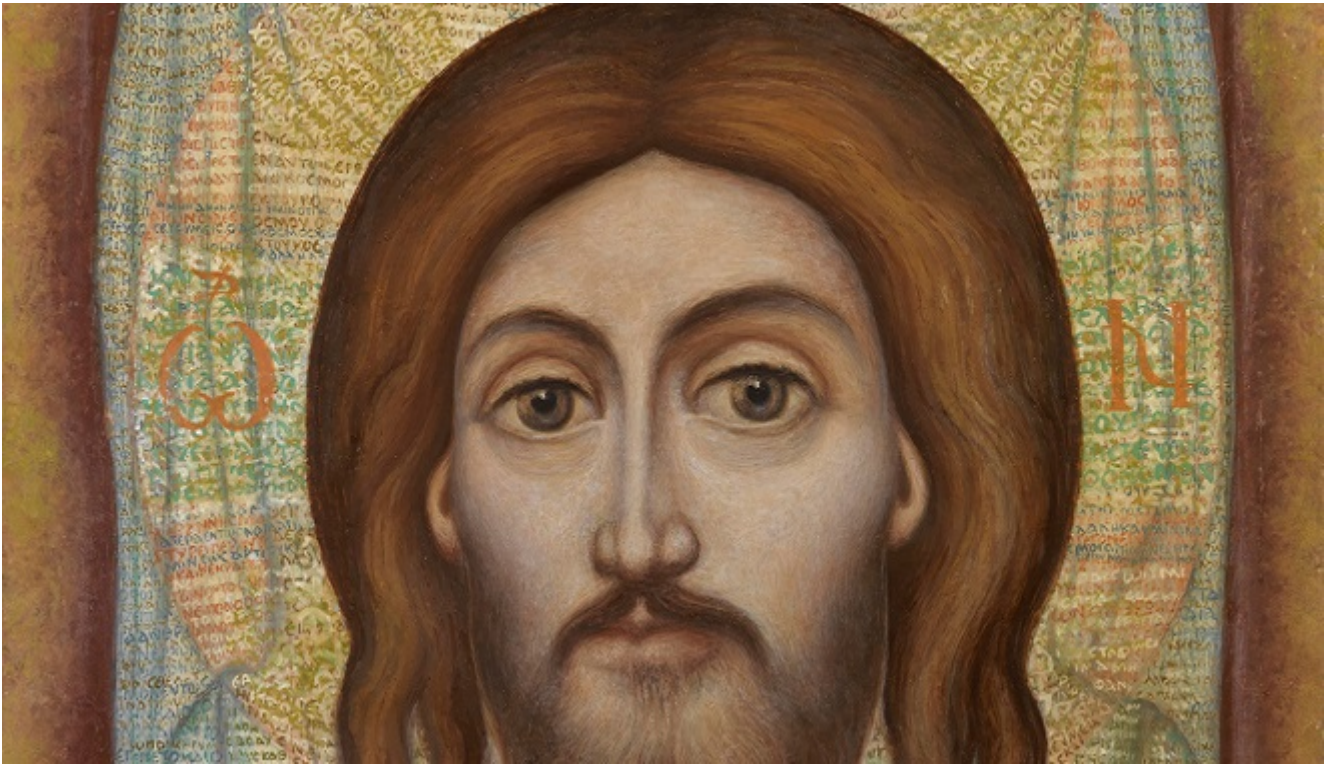

Το μέγιστο που συνδέει τον θεολάλητο λόγο του Κυρίου με την θεοποίητη εκτύπωση της όψης Του

Ορθοδοξία / Θεία Λατρεία

Κώστας Λουδοβίκος, Εικαστικός και Ιστορικός Τέχνης

Εδώ λοιπόν στην παράσταση της Εικόνας αυτής, έχουμε την Μορφή του Θεού Λόγου, στον τύπο της Αχειροποίητης, και η Μορφή του Ενανθρωπήσαντος Θεού Λόγου εντυπώνεται αναμέσον του λόγου του Θεανθρώπου Ιησού Χριστού, στο κέντρο του γραφόμενου επάνω στην Εικόνα λόγου των ευαγγελικών κειμένων, επάνω ακριβώς στη καρδιά του κατάγραφου Αγίου Μανδηλίου.

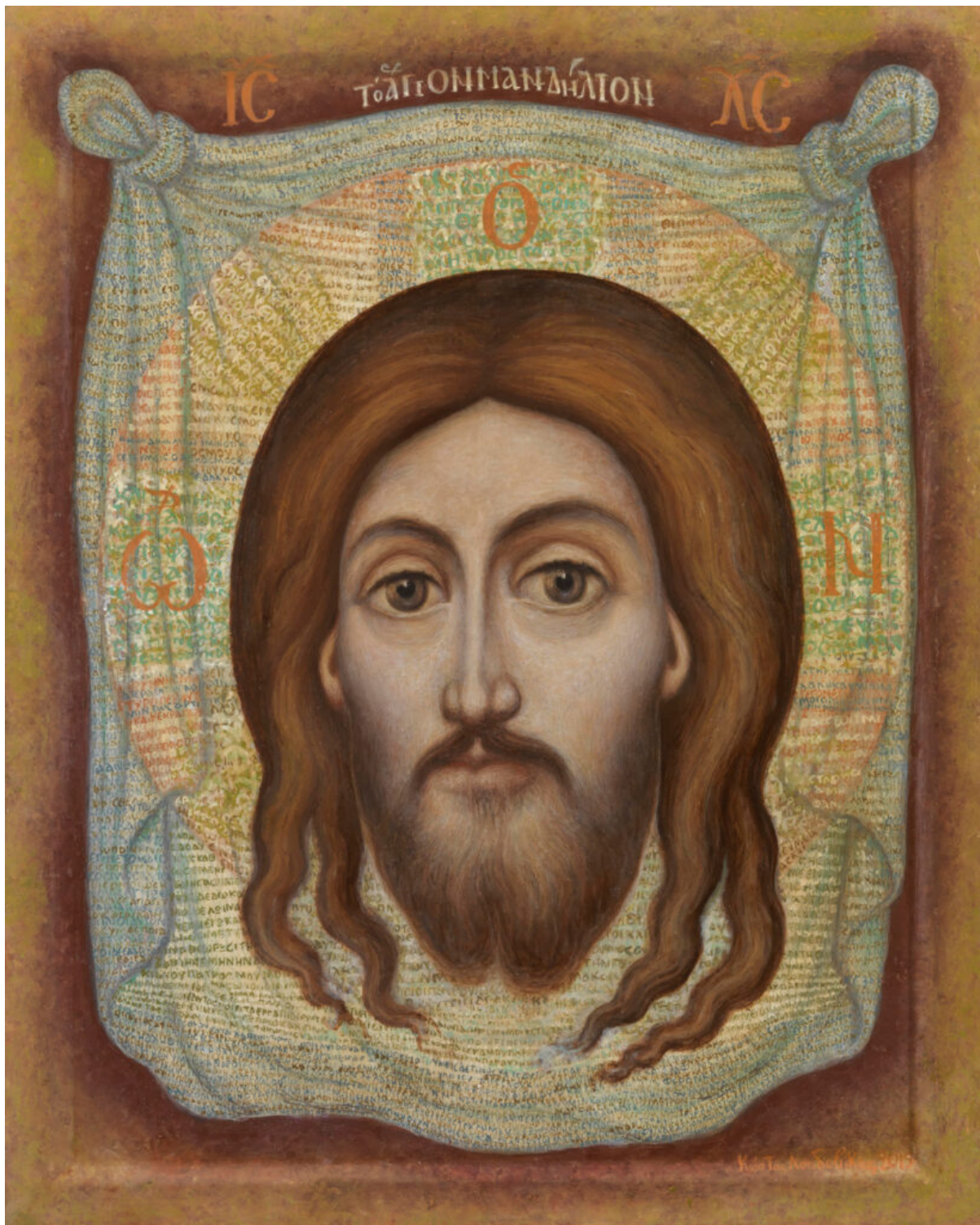
Εντούτοις, ποιο μέγιστο πνευματικό και θεολογικό γεγονός, συνδέει τον θεολάλητο λόγο του Κυρίου με την θεοποίητη εκτύπωση της όψης Του; Αλλά και πώς τα δύο αυτά μαζί, συνδέονται με ένα οθόνιο ύφασμα, το οποίο ενίοτε γίνεται μαντήλι και μάκτρο, που απομάσσει το ανθρώπινο πρόσωπο, και ενίοτε γίνεται ιμάτιο που περιβάλλει το σώμα του ανθρώπου ή και σπάργανο της γέννησής του, αλλά και σάβανο της τελευτής του;

Η Μεταμόρφωση του Κυρίου, αυτό είναι το Μυστήριο εκείνο, επίγειο και

εσχατολογικό, διά του οποίου, λίγο πριν από την Σταύρωση και την Ανάστασή Του, ο Ιησούς Χριστός εν μέτρω αποκάλυψε και έδειξε, μέσα στο άκτιστο και άπειρο φως της Θείας Του Φύσεως, την αιγλήεσσα δόξα την οποία έχει η ανθρώπινη φύση της Υποστάσεώς Του, ακριβώς δια της υπερβολικής και υπεροχικής εκλάμψεως του προσώπου Του, αλλά και την αξεπέραστη λάμψη και λευκότητα που έχουν τα ενδύματά Του, τα οποία περιβάλλουν και εμπεριέχουν το πανάχραντο Σώμα του.

Αλλά και γιατί, τόσο η Εκκλησία, οι Πατέρες και ιδιαιτέρως ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς, πέρα από την ως ο ήλιος ανεννόητη και πανυπέρλαμπρη λάμψη του προσώπου του Ιησού, επάνω στο όρος Θαβώρ, επιμένουν και στον δυσπερίγραπτο εκείνο δοξασμό των ενδυμάτων του Λόγου και Θεού;

Διότι όντως το πρόσωπο του Ιησού άστραψε όπως ο ήλιος, όμως και τα ιμάτιά Του, σε φθίνουσα μεν τάξη αλλά αναλογικώς, έγιναν λευκά σαν το φως, και όπως ο ευαγγελιστής Μάρκος λέει, τα ιμάτιά Του έγιναν στιλπνά και λευκά σαν χιόνι, τέτοια που δεν μπορεί να τα λευκάνει γναφεύς επί της γης. Και ο ευαγγελιστής Λουκάς μας αφηγείται, «το είδος Αυτού εγένετο έτερον», δηλαδή η μορφή Του, εξαιτίας της αστραπής της Χάριτος, έγινε διαφορετική, αλλά «και ο ιματισμός Αυτού λευκός και εξαστράπτων».

Ιδού λοιπόν ο εξόχως βαθύς λόγος για τον οποίο οι Πατέρες και η ησυχαστική θεολογία αναδεικνύουν την ευαγγελική περιγραφή της λάμψης των υφασμένων ενδυμάτων του μεταμορφωθέντος Ιησού Χριστού: η Ενυπόστατη Σοφία του Πατρός, ο προαιώνιος Λόγος φέρει εντός Του τον λόγο του ευαγγελικού κηρύγματος, του οποίου το γράμμα έρχεται στην τάξη των ενδυμάτων και είναι σαν ιματισμός. Διότι όλος ο ευαγγελικός λόγος, με τις λέξεις και τα γράμματά των λέξεων, κείνται μέσα στην άφθονη λαμπρότητα της καλλονής της Χάριτος

του Θεού. Κάθε γράμμα αποφαίνεται ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς, είναι λευκό και σαφές, και συγχρόνως στιλπνό και λαμπρό σαν μαργαριτάρι, μάλλον δε θεοπρεπές και ένθεο, για εκείνους που βλέπουν πνευματικώς τα του Πνεύματος και εξηγούν θεοπρεπώς τις λέξεις των κειμένων, και δεικνύουν ότι τα λόγια του ευαγγελικού κηρύγματος είναι τέτοια, όπως δεν μπορεί να εξηγήσει κανένας γναφεύς επάνω στη γη, δηλαδή σοφός του αιώνος τούτου, και ούτε καν μπορεί να τα εννοήσει.

Και αυτά τα ενδύματα-γράμματα του λόγου του Χριστού, τα ενδύματα τα σαν υφασμένα από τα γράμματα του ευαγγελικού λόγου του Κυρίου, τα οποία εξαστράπτουν μεταμορφωμένα από την ίδια απόρρητη πηγή της όλης υπερέχουσας λαμπρότητας της Χάριτος, και τα οποία, καθώς μέσα στο θείο μεγαλείο τους υπερτερούν συνολικώς και από την τέχνη της φύσης και από την τέχνη του ανθρώπου, εμφανίζονται αναλογικώς λαμπρά, όπως μια ολόφωτη λευκότητα και όπως το χιόνι. Και ακριβώς αυτά λοιπόν, τα μεταμορφωμένα Χριστού ενδύματα-γράμματα, η εκκλησιαστική φωνή του Πνεύματος, τα ονομάζει «στολές της δόξας που θα φορέσουν κατά τον μέλλοντα αιώνα, όσοι προσεγγίζουν στον Θεό».

Συνεπώς, αυτά τα λάμποντα Χριστού ενδύματα-γράμματα επάνω στο όρος Θαβώρ, αποκαλύπτουν την οπτική τάξη της δόξας του ευαγγελικού λόγου της Χάριτος και την τελική και θεϊκή εκείνη εκφαντορία της καινής κτίσεως. Και ο λόγος της Χάριτος ρέει, άλλοτε βιβλικός, άλλοτε ευαγγελικός και κατόπιν πατερικός και εκκλησιαστικός, και υφαίνει μυστικώς αυτήν την αποκαλυπτική εσχατολογική στολή, την οποία ενοπτρίζεται στα ακτινοβολούντα ιμάτια του Ιησού η παλαμική θεολογία, ονομάζοντας ακριβώς αυτά τα ιμάτια, «στολές της δόξης» και «ενδύματα αναμαρτησίας», τα οποία ακριβώς αποβλήθηκαν και αφαιρέθηκαν από τον Αδάμ, εξαιτίας της παραβάσεως του, ώστε να φαίνεται γυμνός μέσα στον παράδεισο και να ντρέπεται.

Υπό την έννοια αυτή, επάνω στο όρος Θαβώρ, κατά το πολυδύναμο αυτό γεγονός και μέσα στο υπερδύναμο αυτό Μυστήριο της Μεταμορφώσεως, ο ακουστός και μετέπειτα γραφόμενος και σωματοποιούμενος λόγος της Χάριτος του Ευαγγελίου της Καινής Διαθήκης, δια των ενδυμάτων του Ιησού Χριστού, γίνεται επιπλέον το ορατό και θεατό και δοξασμένο «πνεύμα του γράμματος» και η αποκαλυπτική δόξα της Χάριτος του Ευαγγελίου της καινής κτίσεως. Ακριβώς διότι το γράμμα του νόμου εν τη απουσία του Πνεύματος αποκτείνει, καθώς το Πνεύμα είναι εκείνο το Οποίο πληρώνει τον νόμο και ζωοποιεί το γράμμα. Άλλωστε ο εξαστράπτων Σταυρός ως βαθύ νόημα των αιγιματικών λόγων του Ιησού Χριστού περί του «ιώτος» και της «κεραίας» κατά την σχετική πνευματική θεώρηση του αγίου Μαξίμου, μας οδηγεί στον δοξασμό της κτίσεως πάσης, εν τη Ανακαινίσει του παντός Κόσμου, συνδέοντας το γεγονός της αποκαλυπτικής και χριστοειδούς

στολής της δόξας των αγίων, με το βαθύ μυστήριο του Σταυρού του Χριστού και με το βαθύ μυστήριο του γεγονότος της Μεταμορφώσεως. Συνεπώς, εξαιτίας όλων αυτών, μέσα στην συγκεκριμένη αυτή παράσταση του κατάγραφου Αγίου Μανδηλίου, διακηρύσσεται όχι μόνο η αναλογική σταυροαναστάσιμη χριστοφάνεια της κτίσεως πάσης εν τη Ανακαινίσει του παντός Κόσμου, αλλά και η μεταμορφοποιός ενσωμάτωση αυτής της χριστοφάνειας όλης της κτίσεως ως εσχατολογική στολή και δόξα του Ενανθρωπήσαντος Υιού του Θεού και Υιού του ανθρώπου, και ως εσχατολογική στολή της δόξας πάντων των θεουμένων.

Και όπως επάνω στα ενδύματα του Ιησού Χριστού αποκαλύπτονται, με υπερφυσικό τρόπο, τα δοξασμένα μέσα στο Πνεύμα τους γράμματα του ευαγγελικού Του λόγου, απευθυνόμενα βεβαίως στην μεταμορφωμένη οπτική τάξη, έτσι και επάνω στο τετράδιπλο ράκος του Αγίου Μανδηλίου, αποκαλύπτεται με υπερφυσικό τρόπο, απευθυνόμενη στην μεταμορφωμένη επίσης οπτική τάξη, η εκτύπωση της χαριτωμένης Μορφής του Χριστού, και η χαριτωμένη εκτύπωση της υποστατικής όψης του Προσώπου του Ενανθρωπήσαντος Θεού Λόγου.

Ιδού λοιπόν η Μεταμόρφωση και το αποκαλυπτικό πνεύμα της, ως ησυχαστική ζύμη όλης ετούτης της εικονογραφικής εργασίας και αρτοποιίας. Και ιδού ο ευαγγελικός και εκκλησιαστικός δρόμος της μεταμορφώσεως της ανθρώπινης σε θεανθρώπινη εμπειρία, και της μεταμορφώσεως της ανθρώπινης τέχνης σε θεανθρώπινη τέχνη διακονίας της εν Θεώ σωτηρίας. Και ιδού η Μεταμόρφωση του ευαγγελικού λόγου του Κυρίου, του σωματοποιούμενου τόσο με ακουστό λόγο όσο και με ορατή γραφή, αλλά και όλης της κτίσεως, η Μεταμόρφωση όλων αυτών σε εξαστράπτοντα ιματισμό του Ενανθρωπήσαντος και Μεταμορφωθέντος Θεού Λόγου εν τω όρει Θαβώρ, και σε εσχατολογική στολή της δόξας των θεουμένων.

Και μένοντας μέσα στον ακένωτο πλούτο της Θεανθρώπινης Μεταμορφώσεως, βιώνουμε τον ενοποιό λόγο αυτής της συγκεκριμένης Εικόνας, υψωμένο σε μια ενιαία εμπειρία και μαρτυρία τόσο της κατά Χάριν θέας της προαιώνιας δόξας του αϊδίου τρισυποστάτου Θεού, όσο και της θέας της κατά χάριν δόξας πάντων των εν Θεώ ανθρώπων.

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)

<http://bit.ly/3agADmX>